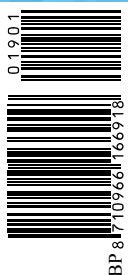

Ontdek Berlijn

**100 Jaar
Bauhaus**

**Mountainbike
hotspots**

**Highlights
van Dresden**

BP 817-109561-669181

TIEN JAAR WERELD- NATUURERFGOED WADDENZEE

ER HAD ONS NIETS BETERS KUNNEN OVERKOMEN

HET GREAT BARRIER REEF IS ER ÉÉN EN DE GALAPAGOS-EILANDEN, HET AMAZONEGEBIED EN DE GRAND CANYON OOK. EN SINDS 2009 BEHOORT OOK DE WADDENZEE TOT DE TWEEHONDERD NATUURRESERVATEN TER WERELD DIE EEN SPECIALE BESCHERMING GENIETEN OM HUN UNIEKE KARAKTER TE KUNNEN BEHOUDEN. DE VRAAG IS OF DIT IN DE AFGELOPEN TIEN JAAR IN DE WADDENZEE IS GELUKT. IS HET TE VERANTWOORDEN DAT ER SINDS DE TOEKENNING DUIDELIJK MEER TOERISTEN KOMEN? VIJF VOLLEDIG VERSCHILLENDE MENSEN DIE MET EN VAN HET NEDERSAKSISCHE DEEL VAN DE WADDENZEE LEVEN, MAKEN DE BALANS OP NA TIEN JAAR UNESCO WERELDERFGOED.

PETER SÜDBECK, DIRECTEUR VAN HET NATIONAALPARK, ZORGT ERVOOR DAT DE WADDENZEE NIET WORDT BEDREIGD

Aan de hemel van de Nedersaksische Noordzee drijven wolken voorbij. Aan de voorkant stralend witte, daarachter zware donkere wolken. Voor Peter Südbeck maakt het niet uit. Met kaplaarzen aan waadt de chef van de beheersorganisatie van het Nedersaksische deel van de Waddenzee over de slikken bij Cäcilienroden. Het sopt onder zijn voeten als hij zijn controleronde maakt. Het licht van de zon laat lamsoor en strandmelde stralen in een schakering van lichte groengele kleuren. "Iets beters dan de benoeming tot wereldnatuurerfgoed had ons niet kunnen overkomen", concludeert Südbeck, terwijl hij met zijn verrekijker de hemel afzoekt naar vogels. "De titel UNESCO werelderfgoed is niet zomaar een onderscheiding. Het is een verplichting tegenover de natuur." Bovendien komen er door de benoeming meer toeristen naar de streek, die nieuwsgierig zijn geworden. Dat is hier overal duidelijk merkbaar. "Toerisme is belangrijk voor de bescherming van de Waddenzee, omdat het bewustzijn van de mensen groeit." Terwijl Südbeck spreekt, scharrelen scholeksters, kluten, bonte strandlopers en zilvermeeuwen tussen het gras van het slik op zoek naar voedsel. Dat de dieren hier zo ongestoord hun gang kunnen gaan, is echter niet vanzelfsprekend.

**“Toerisme is belangrijk voor
de bescherming van de Waddenzee.”**

Diverse organisaties hechten uiteenlopende belangen aan het wad: terwijl oliemaatschappijen de olievelden interessant vinden om te exploiteren, willen boeren de slikken graag als akker gebruiken. Sinds de toekenning van de UNESCO-titel is dit gevaar voorbij. Maar de wens dat het wad altijd zo blijft als het is, lijkt een utopie. Het uit geologisch oogpunt nog zeer jonge landschap is pas circa tienduizend jaar oud en ontwikkelt zich actiever dan de meeste vulkanen ter wereld. Het werpt zand op zodat nieuwe eilanden ontstaan en ‘werkt’ voortdurend aan de kustvorm, die er op geen enkele dag hetzelfde uitziet.

De beheersorganisatie van het Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer, die door Südbeck wordt geleid, is het eerste aanspreekpunt voor boeren, oliemaatschappijen, veerbootrederijen en producenten van windenergie. Op deze wijze is de bescherming van het gebied optimaal en kunnen conflicten worden vermeden of snel worden opgelost. Terwijl je vanaf het ten zuiden van Wilhelmshaven gelegen Cäcilienroden tot aan de horizon alleen de natuur van het wad ziet, is dat ten noorden van Wilhelmshaven heel anders. Daar zie je aan de horizon enorme vrachtschepen. “Het scheepvaartverkeer is de laatste jaren drastisch toegenomen. Het vormt een van de grootste bedreigingen voor de bescherming van het werelderfgoed”, legt Südbeck uit terwijl zijn blauwe ogen langzaam somberder lijken te worden. “Een scheepsramp is het ergste wat kan gebeuren.” Een van de belangrijkste taken van de directie van het nationaalpark is dan ook de rederijen bij te scholen en een groter bewustzijn voor de bescherming van de Waddenzee te creëren.

JAN KALUSCHE EN KATRIN MEIER OFFEREN HUN VRIJE TIJD OP VOOR DE WADDENZEE

Een jong stel wandelt over de dijk in Wilhelmshaven naar het wad. “De Waddenzee heeft ons vanaf het begin totaal gefascineerd”, vertelt Jan Kalusche (29). De landschapsplanner onderzoekt op dit moment voor zijn masterscriptie wat de invloed van de klimaatverandering op de Waddenzee is. “Ik zou graag willen dat de mensen hier inzien wat voor een schat ze direct voor de huisdeur hebben liggen”, legt hij uit.

Jan Kalusche en zijn vriendin Katrin Meier kwamen naar het wad in het kader van vervangende dienstplicht en als vrijwilligster voor een ecologisch jaar. Ze zijn niet alleen gebleven, maar hebben in 2015 ook het netwerk Watt N mede opgericht. Hierin zijn 700 jonge mensen uit heel Duitsland verenigd, die vrijwilligerswerk aan de Waddenzee doen en zich ook op andere wijze voor de Waddenzee inzetten. De Waddenzee in Nedersaksen wordt namelijk door de stijging van de zeespiegel bedreigd. Als de zeespiegel sneller stijgt dan het wad, zal het permanent onder water komen te staan en verdwijnt de voedselbron voor miljoenen van trekvogels. In ecologisch verband zou dit een ramp betekenen. Om te voorkomen dat dit gaat gebeuren, offeren Jan Kalusche en Katrin Meier veel vrije tijd op, net als de harde kern van Watt N, die uit ongeveer 40 actieve medewerkers bestaat. Ze ontmoeten elkaar regelmatig om ideeën uit te wisselen en acties uit te werken, zoals plastic verzamelen op het strand en vogelobservaties met kinderen. De 28-jarige Katrin die geowetenschappen studeerde, zou graag verder voor de Waddenzee willen werken. “De natuur is hier ongelooflijk dynamisch; alles verandert constant en wordt toch door één enkel systeem bestuurd, dat wezenlijk groter is dan wij ons voor kunnen stellen.”

MAREN TAPKEN: CAFÉHOUDSTER EN GASTVROUW VAN HET MOOISTE FESTIVAL ALLER (GE)TIJDEN

“De mensen denken meer na over vliegen en het milieu en zien ten gunste van de Noordzee ook vaker af van een verre reis”, signaleert Maren Tapken, eigenaresse van het Café Kurhaus in Dangast. Vanuit de grote zaal in de traditionele horecazaak die al in de vierde generatie wordt gerund, heb je direct uitzicht over de Waddenzee. Ongeveer 40 procent van de vakantiegangers aan de Nedersaksische Noordzeekust geeft in een actuele enquête aan dat de UNESCO-toekenning een belangrijke rol bij de keuze van hun vakantiebestemming heeft gespeeld. En omdat het er nu drukker is, wordt er op cultureel gebied meer georganiseerd. Tapke is echter van mening dat zich te veel activiteiten op de steden concentreren. “Wij hebben juist op het platteland meer actie en stimulansen nodig. Zelf organiseert ze in het Kurhaus talrijke concerten, lezingen en cabaretvoorstellingen en één keer per jaar is ze gastvrouw van een muziekfestival met het podium direct aan het strand. Dit ‘waddenslikfeest’ dat ook bekendstaat als ‘das schönste Festival aller (Ge)Zeiten’ is enorm populair geworden.

Zo wordt de streek langzaam maar zeker steeds attractiever voor veeleisende natuurvakantiegangers. Ook opvattingen over hoe de vogeltrek beter kan worden beschermd, nemen vanuit de Wadden hun vlucht over de hele wereld. Tegenwoordig is het beheer van nationale parken in het Afrikaanse Guinee-Bissau en Mauritanië eveneens gericht op vogelbescherming, want daar komen de vogels immers aan. Südbeck: “Als wij de vogels willen beschermen, moeten we ons ook in deze landen actief inzetten en de mensen informeren en belangstelling wekken. Zo kunnen we ons voor de vogelbescherming sterk maken.” Op deze manier heeft de UNESCO-toekenning uiteindelijk ook tot globaal denken op het gebied van natuurbescherming aan de Noordzeekust geleid, waarvan de invloed inderdaad tot ver in Afrika reikt. Tien jaar geleden werd alleen nog maar binnen de grenzen van de eigen dijken gepland.

JOKE POULIART: GIDS OP DE WADDENZEE EN MILIEUBEWUST ONDERNEMER

“Alleen dat wat de mens kent, kan hij ook beschermen”, legt Joke Pouliart uit, en laat de wadlopers een garnaal van dichtbij zien. De in het Rijnland geboren gediplomeerde wadgids richtte drie jaar geleden Waddensea Travel op. Met zijn bedrijfje wil hij het duurzame toerisme in de regio stimuleren. Op zijn platform heeft Pouliart zijn eigen aanbod met dat van de collega's gecombineerd tot arrangementen: natuurlijk wadwandelingen, maar ook accommodaties en culinaire en culturele evenementen, transfers en alles wat daar zoal bij hoort. “Voor mij en mijn gezin is de Waddenzee inmiddels de basis van ons bestaan. Het is ons doel gasten met hoge kwaliteitseisen en milieubewuste principes deel uit te laten maken van deze unieke natuur.”

Tien jaar geleden startte de voormalige havenmeester van Langeoog diverse acties, omdat hij vond dat er te weinig ruchtbaarheid aan de toekenning tot werelderfgoed werd gegeven. Acties waar niet veel feedback op kwam, meent hij achteraf. Dat is aan de Nedersaksische Noordzee inmiddels veranderd, maar mogelijkheden om meer te doen zijn zeker nog aanwezig, aldus Pouliart. Eigenlijk zou de hele regio doordrongen moeten zijn van de geest van het werelderfgoed: “De Waddenzee is het merk dat we sterk moeten maken en waar we voor moeten staan.”

“De natuur is hier ongelooflijk dynamisch; alles verandert constant en wordt toch door één enkel systeem bestuurd, dat wezenlijk groter is dan wij ons voor kunnen stellen.”

DE WADDENZEE

Onder de grauwe modderige massa van de Waddenzee verbergt zich een van de grootste schatten op aarde. Zodra de Noordzee zich tweemaal per dag terugtrekt, komt er een ongelooflijke diversiteit aan leven tevoorschijn: meer dan tienduizend dier- en plantensoorten leven er en bieden circa twaalf miljoen trekvogels elk jaar genoeg voedsel om de weg van Zuid-Afrika tot aan Noord-Siberië te kunnen volbrengen. “De Waddenzee is voor de wereldwijde biodiversiteit van wezenlijk belang”, lichtte de UNESCO toe toen ze besloot de Waddenzee in bescherming te nemen. Deze zorg heeft de Waddenzee ook nodig, want ze wordt bedreigd. Daarom dragen alle mensen – vooral de bewoners langs de Noordzeekust – de verantwoording om dit natuurgebied voor de huidige en volgende generaties te beschermen.

De feestelijkheden in het kader van het jubileum in 2019 – ‘10 jaar UNESCO-wereldnatuurerfgoed Waddenzee’ – starten in april met de 3e ‘Schweinswaltagen’, waarbij de enige inheemse walvissoort voor de kust van Wilhelmshaven kan worden geobserveerd.

INFO

Die Nordsee GmbH
 Olympiastraße 1
 26419 Schortens
 Tel. +49(0)4421/956 09 90
 kontakt@die-nordsee.de
www.die-nordsee.de

Deze tekst werd in het kader van het INTERREG-programma van de Europese Unie en de INTERREG-partners financieel ondersteund.